

Dosarul nr. 2rh-234/18

Prima instanță: judecătoria Botanica mun. Chișinău (jud. V. Mihaila)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Iu. Cimpoi, A. Doga, A. Minciună)

Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (jud. N. Clima, Sv. Novac, T. Vieru, I. Corolevschi, O. Sternioală)

ÎNCHEIERE

12 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii:

Tatiana Vieru

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

Oleg Sternioală

examinând cererea de revizuire depusă de Agentul Guvernamental al Republicii Moldova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Rusu împotriva Rodicăi Andronesi (Rusu) cu privire la partajul bunurilor proprietate comună în devălmășie a soților în cote-părți, instalarea în apartament, stabilirea modului de folosință a apartamentului și înlăturarea obstacolelor în folosirea imobilului, și

cererea reconvențională înaintată de Rodica Andronesi (Rusu) împotriva lui Ion Rusu cu privire la partajul bunurilor proprietate comună în devălmășie, împotriva deciziei din 19 noiembrie 2014 a Curții Supreme de Justiție

c o n s t a t ă :

La 12 octombrie 2005 Ion Rusu a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Rodicăi Andronesi (Rusu) cu privire la partajul bunurilor proprietate comună în devălmășie a soților în cote-părți, instalarea în apartament, stabilirea modului de folosință a apartamentului și înlăturarea obstacolelor.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că a încheiat căsătoria cu pârâta la 15 ianuarie 1993, iar la 27 ianuarie 2005 căsătoria a fost desfăcută. Din căsătorie s-a născut un copil xxxxx – a.n.xxxxx.

Reclamantul a menționat că în timpul căsătoriei au dobândit 2/5 cote-părți din apartamentul nr. xxxxx, constituit din trei odăi, în baza contractului de vânzare-cumpărare din 19 august 1999 și 2/5 cote-părți din același apartament în baza contractului de vânzare-cumpărare din 10 septembrie 1999. Fiind coproprietar al apartamentului nr. xxxxx, nu poate să se folosească de acest bunul imobil, din motiv că pârâta la 03 aprilie 2006 a schimbat lacătul de la ușă și prin diferite mijloace îi creează obstacole în folosirea apartamentului.

Rusu Ion, în cadrul judecării cauzei, a înregistrat cerere suplimentară împotriva Rodicăi Andronesi (Rusu) solicitând instalarea în apartament, stabilirea modului de folosință a apartamentului și înlăturarea obstacolelor în folosirea imobilului.

În susținerea cererii, reclamantul a indicat că apartamentul nr.xxxx este constituit

din trei odăi, cu suprafața totală de 69,7 m.p., iar cea locativă - 41,7 m.p. Luând în considerare că imobilul dat nu poate fi partajat în natură, conform cotelor-părți deținute, a solicitat stabilirea modului de folosință a apartamentului după cum urmează: reclamantului să-i fie repartizat spre folosință odaia cu suprafața de 13,3 m.p., pârâtei odaia cu suprafața de 17,5 m.p., iar fiului odaia cu suprafața de 11,4 m.p., bucătăria, baia, veceul, coridorul să fie lăsate în folosință comună. Suplimentar a solicitat și obligarea pârâtei de a nu-i crea obstacole în folosirea imobilului.

Pe parcursul examinării cauzei, Rodica Andronesi (Rusu) a depus cerere reconvențională împotriva lui Rusu Ion solicitând partajarea bunurilor comune în devălmășie prin transmiterea în proprietatea sa a 3/5 cote-părți ideale din apartamentul nr.xxxxx, iar lui Rusu Ion de a-i transmite în proprietate lotul nr.176 cu numărul cadastral nr.xxxxx, cu suprafața de 0,0589 ha situat în ÎP „Cooperator” din com. Bubuieci, tractorul-excavator și brățara din aur, care au fost procurate în timpul căsătoriei.

Prin hotărârea din 16 septembrie 2008 a Judecătoria Botanica, mun. Chișinău a fost respinsă acțiunea lui Ion Rusu; a fost admisă acțiunea reconvențională a Rodicăi Andronesi (Rusu) și a fost partajată averea comună în devălmășie după cum urmează: Rodicăi Andronesi (Rusu) i s-a atribuit 3/5 cote-părți ideale din apartamentul nr.xxxxx din contul cotei de 1/5 ce aparținea lui Rusu Ion în baza contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată nr.7-8013 din 19.08.1998 și 2/5 proprietate comună în devălmășie, obținută conform contractului de vânzare-cumpărare nr.3962 din 10.09.1999, cu excluderea lui Rusu Ion din coproprietari; s-a atribuit lui Rusu Ion lotul de teren nr xxxx cu suprafața de 0,0589 ha situat în ÎP „Cooperator”, com. Bubuieci mun. Chișinău, ambele construcții situate pe acest lot, excavatorul de model xxxxx, n/î xxxx; s-a încasat de la Rusu Rodica în beneficiul lui Rusu Ion diferența pentru egalarea cotelor în sumă de 34789,42 lei.

Prin decizia din 28 ianuarie 2009 a Curții de Apel Chișinău, apelul depus de Ion Rusu a fost respins ca neîntemeiat și menținută hotărârea primei instanțe.

Prin decizia din 23 septembrie 2009 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Ion Rusu a fost admis, casată integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu restituirea pricinii spre rejudecare la judecătoria Botanica, mun. Chișinău.

Prin hotărârea din 27 septembrie 2010 a judecătoria Botanica mun. Chișinău s-a admis acțiunea lui Ion Rusu; s-a partajat apartamentul nr.xxxxx prin atribuirea în proprietatea lui Ion Rusu și Rodicăi Andronesi (Rusu) a câte 2/5 cote-părți din acest apartament; s-a admis parțial acțiunea reconvențională a Rodicăi Andronesi (Rusu) și s-a partajat lotul de teren nr.176 cu numărul cadastral nr. 63, cu suprafața de 0,0589 ha, situat în ÎP „Cooperator” din com. Bubuieci și excavatorul de model xxxxxx prin atribuirea în proprietatea lui Rusu Ion și Rodicăi Andronesi (Rusu) a câte 1/2 cote-părți din aceste bunuri și s-a dispus instalarea lui Rusu Ion în apartamentul nr.xxxxx; s-a stabilit modul de folosință a apartamentului litigios lui Rusu Ion fiindu-i repartizată spre folosință odaia cu suprafața de 13,3 m.p., Rodicăi Andronesi (Rusu) odaia cu suprafața de 17,0 m.p., fiului Adrian Rusu odaia cu suprafața de 11,4 m.p., bucătăria, baia, veceul, coridorul au fost lăsate în folosință comună; de asemenea Rodica Andronesi (Rusu) a fost obligată să nu-i creeze obstacole lui Ion Rusu în folosirea imobilului dat. În rest, acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia din 30 iunie 2014 a Curții de Apel Chișinău, apelurile declarate de Rusu Ion și Rodica Andronesi (Rusu) au fost admise, casată parțial hotărârea din

27.09.2010 a judecătoria Botanica mun. Chișinău în partea admiterii pretenției din cererea reconvențională cu privire la partajul lotului nr.176 cu nr. cadastral nr.xxxx, cu suprafața de 0,0589 ha, situat în ÎP „Cooperator” din com. Bubuieci și excavatorul de model xxxxx și în partea dată s-a emis o hotărâre nouă, prin care se atribuie în proprietatea lui Rusu Ion și Rodica Andronesi (Rusu) câte ½ cotă-parte fiecareia din lotul de teren nr. 176, cu nr. cadastral nr. xxxx, cu suprafața de 0,0589 ha, situat în ÎP „Cooperator”, iar excavatorul de model xxxxxx s-a atribuit lui Ion Rusu încasându-se de la acesta în beneficiul Rodicăi Andronesi (Rusu) ½ din costul excavatorului în mărime de 25803,70 lei. În rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Considerând ilegală decizia pronunțată, la 21 august 2014 Rusu Ion a contestat-o cu recurs.

Prin decizia din 19 noiembrie 2014 a Curții Supreme de Justiție au fost respinse recursurile declarate de Rusu Ion și Andronesi (Rusu) Rodica și a fost menținută decizia din 30 iunie 2014 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Ion Rusu împotriva Rodicăi (Andronesi) Rusu cu privire la partajul bunurilor proprietate comună în devălmășie a soților în cote-părți, instalarea în apartament, stabilirea modului de folosință a apartamentului și înlăturarea obstacolelor în folosirea imobilului, și cererea reconvențională înaintată de Rodica Andronesi (Rusu) împotriva lui Ion Rusu cu privire la partajul bunurilor proprietate comună în devălmășie.

La 05 noiembrie 2018, conform ștampilei, Agentul Guvernamental al RM a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 19 noiembrie 2014 a Curții Supreme de Justiție solicitând recunoașterea expresă a încălcării drepturilor reclamantei garantate de articolele 3 și 6 § 1 din Convenție; admiterea cererii de revizuire; întru neadmiterea violării, dar și a remedierii drepturilor reclamantei garantate de articolele 3 și 6 § 1 din Convenție din cauza imposibilității conviețuirii reclamantei cu fostul ei soț în același bun imobil, precum și întru asigurarea dreptului reclamantei la siguranță și de a nu fi supusă tratamentelor inumane și degradante într-un raport rezonabil cu dreptul la proprietate privată a lui Rusu Ion; casarea actelor judecătorești pronunțate pe caz și acordarea satisfacției echitabile pentru încălcarea drepturilor reclamantei garantate de articolele 3 și 6 § 1 din Convenție în cuantumul prevăzut de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în acest sens.

În motivarea cererii de revizuire s-a indicat că la 05 februarie 2018 Curtea Europeană a Drepturilor Omului (în continuare Curtea Europeană sau Curtea) a comunicat Guvernului Republicii Moldova despre cererea Andronesi v. Republica Moldova (nr. 26814/15). Curtea a solicitat prezentarea observațiilor asupra admisibilității și a fondului cauzei prin prisma întrebărilor formulate în circumstanțele de fapt, rezumate de către Grefa Curții Europene. Totodată, Curtea a propus Guvernului să ajungă la un acord de reglementare amiabilă cu reclamanta în cererea pendinte în fata sa. Guvernul și-a exprimat poziția în favoarea reglementării amiabile a cauzei, asumându-și obligația de a cere redeschiderea procedurilor civile ale Rodicăi Andronesi (în continuare „reclamantă”) prin intermediul revizuirii și al remedierii pretinselor violări ale Convenției pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

La fel, Agentul Guvernamental s-a referit și la faptul că reclamanta s-a plâns la Curte de încălcarea drepturilor sale garantate de articolele 3 și 6 § 1 din Convenție, în particular de eșecul autorităților naționale de a-și îndeplini obligațiile pozitive în baza

articolului 3 din Convenție privind protecția sa împotriva acțiunilor violente ale fostului soț. De asemenea, reclamanta a invocat și încălcarea articolului 6 § 1 din Convenție, urmare a omisiunii instanțelor naționale de a examina argumentul invocat de către ea privind imposibilitatea conviețuirii în același apartament cu fostul soț din cauza suferințelor fizice și psihice cauzate de către acesta.

Agentul Guvernamental a raportat cazului dat jurisprudența Curții, (Regatul Unit, 23 septembrie 1998, § 22, Rapoarte ale hotărârilor și deciziilor 1998-VI și Opuz v. Turcia, nr. 33401/02, § 159, CEDO 2009), ce impune Statelor obligații pozitive pentru a asigura că indivizii aflați sub jurisdicția lor sunt protejați împotriva tuturor formelor de rele tratamente, interzise de articolul 3, inclusiv dacă un astfel de tratament este administrat de persoane private. Această obligație trebuie să includă protecție eficientă, *inter alia*, de un individ sau indivizi identificați, de la actele ilegale ale unui terț, precum și măsuri rezonabile pentru a preveni maltratarea despre care autoritățile au cunoscut sau trebuiau să cunoască (*mutatis mutandis*, Osman v. Regatul Unit, § 116, 28 octombrie 1998, Rapoarte 1998-VIII; E. și alții v. Regatul Unit, nr. 33218/96, § 88, 26 noiembrie 2002 și J.L. v. Letonia, nr. 23893/06, § 64, 17 aprilie 2012).

În opinia Agentului Guvernamental argumentul reclamantei privind actele de violență comise de către fostul soț Ion Rusu asupra sa nu poate fi contestat. Trebuie menționat faptul că pentru a demonstra abuzurile fizice și psihice la care a fost supusă, reclamanta a prezentat instanțelor de judecată mai multe probe medicale, care dovedesc faptul maltratării acesteia atât în timpul căsătoriei, cât și după desfacerea acesteia (rapoarte de examinare medico-legală, ordonanța privind intentarea procesului cu privire la contravenția administrativă din 16 iunie 2006, actul de restricție cu privire la asigurarea securității victimei violenței în familie emis de către Centrul de asistență juridică, psihologică și socială pentru femeile în dificultate, ordonanța privind refuzul urmăririi penale din 25 martie 2008). Drept urmare, aceste înscrisuri, cât și hotărârea prin care a fost desfăcută căsătoria reclamantei cu Ion Rusu, constituie dovezi incontestabile a faptului că acesta din urmă a maltratată fizic și psihic, iar acest comportament violent a continuat și în perioada conviețuirii de după divorț în apartamentul supus partajării.

Mai mult, în perioada 25 martie - 8 aprilie 2005, din cauza abuzurilor fizice din partea lui Ion Rusu, reclamanta a fost nevoită să părăsească apartamentul și să locuiască împreună cu fiul său minor la refugiul Asociației obștești „Casa Mărioarei”. Faptul că la un moment dat, reclamanta și-a retras plângerea împotriva lui Ion Rusu, nu anulează maltratările la care a fost supusă și nici obligațiile pozitive ale autorităților de a proteja victimele violenței. (B. v. Republica Moldova, nr. 61382/09, 16 iulie 2013, §54, Opuz, citată supra, §§ 138-139).

În acest context, Agentul Guvernamental a menționat că în pofida faptului că la toate etapele judecării cauzei (Judecătoria mun. Botanica, Curtea de Apel Chișinău, Curtea Supremă de Justiție), reclamanta a invocat argumente privind imposibilitatea de a locui în același apartament cu fostul ei soț din cauza violențelor suportate din partea acestuia, precum și a fricii de a fi supusă în continuare actelor de violență, instanțele naționale au omis să examineze argumentul invocat de reclamantă în acest sens (decizia Curții Supreme de Justiție din 23 septembrie 2009, hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 27 septembrie 2010, decizia Curții Supreme de Justiție din 19 noiembrie 2014) sau acesta a fost respins ca neîntemeiat (decizia Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2014). Având în considerație cele expuse mai sus, trebuie conchis

faptul că, prin deciziile sale, instanțele naționale au decis că dreptul de proprietate al lui Ion Rusu a fost prioritar dreptului reclamantei de a nu fi supusă relor tratamente.

Conform jurisprudenței Curții, scopul articolului 6 § 1 din Convenție este, *inter alia*, de a impune unei instanțe judecătorești obligația de a efectua o examinare adecvată a afirmațiilor, argumentelor și probelor prezentate de către părți, fără a prejudicia aprecierea dată de instanță acestora sau relevanța acestora pentru hotărârea pe care o va adopta, având în vedere că nu este sarcina Curții să examineze dacă argumentele au fost examinate corespunzător (Perez v. Franța [MC], nr. 47287/99, § 80, CEDO 2004-1, Buzescu v. România, nr. 61302/00, § 63, 24 mai 2005). Totuși, deși articolul 6 § 1 obligă instanțele judecătorești să-și motiveze hotărârile, acest lucru nu impune un răspuns detaliat la fiecare argument în parte (Van de Hurk v. Olanda, 19 aprilie 1994, Seria A nr. 288, p. 20, §§ 59, 61, Burg v. Franța (dec.), nr. 34763/02, CEDO 2003-II). Limita în care se aplică această obligație de a motiva hotărârile judecătorești poate varia în dependență de natura acestora și trebuie apreciată în lumina circumstanțelor cauzei (Ruiz Torija v. Spania și Hiro Balani v. Spania, 9 decembrie 1994, Seria A nr. 303-A și 303-B, p. 12, § 29, pp. 29-30, § 27, Helle v. Finlanda, 19 decembrie 1997, § 55, Rapoarte ale hotărârilor și deciziilor 1997-VIII).

Din aceste considerente, Agentul Guvernamental a declarat că în pofida faptului că instanța supremă a cunoscut din conținutul hotărârilor instanțelor inferioare despre comportamentul agresiv al lui Ion Rusu față de reclamantă, prin decizia sa din 19 noiembrie 2014, nu a oferit argumente relative referitor la actele de violență comise de către acesta asupra reclamantei. Prin urmare, instanța de recurs a omis să analizeze aspectele privind imposibilitatea de conviețuire a reclamantei cu fostul soț agresor Ion Rusu și a constrâns reclamanta la un eventual risc de a fi supusă actelor de violență.

În acest context Agentul Guvernamental s-a referit la faptul că instanțele naționale nu și-au îndeplinit pe deplin obligația pozitivă care le revine, conform articolului 3 din Convenție. Or, în privința Republicii Moldova, Curtea deja a stabilit încălcări similare (B. v. Republica Moldova, nr. 61382/09, 16 iulie 2013), acordând printre altele și compensații pentru prejudiciul moral suferit de reclamantă (cauza B v. Republica Moldova), unde Curtea a conchis că autoritățile naționale nu și-au îndeplinit corespunzător obligația lor pozitivă în temeiul articolului 3 din Convenție privind protecția reclamantei de rele tratamente din partea fostului soț, astfel expunând reclamanta la un risc continuu de a fi supusă actelor de violență din partea agresorului sau să-și abandoneze locuința.

În concluzie, Agentul Guvernamental a relatat că examinând circumstanțele prezentei cauze și plângerea reclamantei prin prisma compatibilității cu jurisprudența Curții menționată supra, este necesară o remediere a încălcării drepturilor reclamantei în prezenta speță.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile invocate în cererea de revizuire, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire depusă de Agentul guvernamental ca fiind întemeiată și pasibilă de a fi admisă, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 453 alin. (1), lit. b) Cod de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite unul din următoarele acte de dispoziție: încheierea de admitere a cererii de revizuire și de casare a hotărârii sau deciziei supuse revizuirii.

În conformitate cu art. 453 alin. (6) Cod de procedură civilă, în cazul în care o hotărâre examinată anterior în apel și în recurs a fost supusă revizuirii, cauza se trimite, după admiterea cererii de revizuire, la rejudecare.

În conformitate cu art. 5 alin. (4) lit. b) din Legea nr. 151 din 30 iulie 2015 cu privire la Agentul guvernamental, în domeniul asigurării implementării la nivel național a Convenției, agentul guvernamental, în cazurile prevăzute de lege, intervine sau participă în procedurile naționale sau solicită redeschiderea acestora.

Articolul 11 din aceeași Lege statuează în alin. (1) și (2) că, soluționarea amiabilă a unei cauze aflate pe rolul Curții Europene poate fi inițiată doar după o notificare oficială parvenită din partea Curții Europene și poate fi derulată concomitent cu procedura prevăzută la art. 10, care se aplică în modul corespunzător. În condițiile alin.(1), Agentul guvernamental, din oficiu, la solicitarea reclamantului sau a reprezentantului acestuia, este în drept să negocieze soluționarea amiabilă a oricărei cauze aflate pe rolul Curții Europene.

În acest sens, articolul 449 din Codul de procedură civilă consfințește la lit. g) că, revizuirea se declară în cazul în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului sau Guvernul Republicii Moldova a inițiat o procedură de reglementare pe cale amiabilă într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova.

Colegiul notează faptul că, redeschiderea unui proces civil este condiționată de respectarea exigențelor de exercitare a căii extraordinare de atac prevăzute expres în Codul de procedură civilă, iar scopul urmărit de titular nu trebuie să rezide în reexaminarea cauzei în vederea pronunțării unei noi hotărâri favorabile sie, totodată făcând abstracție la circumstanțele speței evidențiem faptul că, existența a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare a cauzei.

Materialele cauzei atestă că reclamantul Ion Rusu prin cererea de chemare în judecată (concretizată ulterior) înaintată împotriva Rodicăi Andronesi (Rusu) a solicitat partajul bunurilor proprietate comună în devălmășie a soților în cote-părți, instalarea în apartament, stabilirea modului de folosință a apartamentului și înlăturarea obstacolelor.

În cadrul judecării cauzei, Rodica Andronesi (Rusu) a depus cerere reconvențională împotriva lui Rusu Ion solicitând partajarea bunurilor comune în devălmășie prin transmiterea în proprietatea sa a 3/5 cote-părți ideale din apartamentul nr.162, din bd. C. Vodă, 30/1, mun. Chișinău, iar lui Rusu Ion de a-i transmite în proprietate lotul nr.176 cu numărul cadastral nr.xxxxx, cu suprafața de 0,0589 ha situat în ÎP „Cooperator” din com. Bubuieci, tractorul-excavator și brățara din aur, care au fost procurate în timpul căsătoriei.

Judecătoria Botanica, mun. Chișinău, prin hotărârea din 16 septembrie 2008, a respins acțiunea lui Ion Rusu; a admis acțiunea reconvențională a Rodicăi Andronesi (Rusu) și a partajată averea comună în devălmășie după cum urmează: Rodicăi Andronesi (Rusu) i-a fost atribuit 3/5 cote-părți ideale din apartamentul nr.xxxxxău din contul cotei de 1/5 ce aparținea lui Rusu Ion în baza contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată nr.7-8013 din 19.08.1998 și 2/5 proprietate comună în devălmășie, obținută conform contractului de vânzare-cumpărare nr.3962 din 10.09.1999, cu excluderea lui Rusu Ion din coproprietari; i-a fost atribuit lui Rusu Ion lotul de teren nr 176 cu suprafața de 0,0589 ha situat în ÎP „Cooperator”, com. Bubuieci mun. Chișinău, ambele construcții situate pe acest lot, excavatorul de model xxxxxx; s-a încasat de la Rusu Rodica în beneficiul lui Rusu Ion diferența pentru egalarea cotelor în sumă de 34789,42 de lei.

Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 28 ianuarie 2009, a respins apelul depus de Ion Rusu ca neîntemeiat și a menținut hotărârea primei instanțe.

Curtea Supreme de Justiție, prin decizia din 23 septembrie 2009, a admis recursul declarat de Ion Rusu, a casat integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și a restituit cauza spre rejudecare la Judecătoria Botanica, mun. Chișinău.

Rejudecând cauza, Judecătoria Botanica mun. Chișinău, prin hotărârea din 27 septembrie 2010, a admis acțiunea depusă de Ion Rusu; a partajat apartamentul nr. xxxxxx prin atribuirea în proprietatea lui Ion Rusu și Rodicăi Andronesi (Rusu) a câte 2/5 cote-părți din acest apartament; a admis parțial acțiunea reconvențională a Rodicăi Andronesi (Rusu) și a partajat lotul de teren nr.176 cu numărul cadastral nr. 63, cu suprafața de 0,0589 ha, situat în ÎP „Cooperator” din com. Bubuieci și excavatorul de model xxxxx prin atribuirea în proprietatea lui Rusu Ion și Rodicăi Andronesi (Rusu) a câte 1/2 cote-părți din aceste bunuri și a dispus instalarea lui Rusu Ion în apartamentul nr. xxxxx; a stabilit modul de folosință a apartamentului litigios lui Rusu Ion fiindu-i repartizată spre folosință odaia cu suprafața de 13,3 m.p., Rodicăi Andronesi (Rusu) odaia cu suprafața de 17,0 m.p., fiului Adrian Rusu odaia cu suprafața de 11,4 m.p., bucătăria, baia, veceul, coridorul au fost lăsate în folosință comună; de asemenea Rodica Andronesi (Rusu) a fost obligată să nu-i creeze obstacole lui Ion Rusu în folosirea imobilului dat; în rest, acțiunea a fost respinsă.

Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 30 iunie 2014, a admis apelurile declarate de Rusu Ion și Rodica Andronesi (Rusu), a casat parțial hotărârea din 27.09.2010 a Judecătoria Botanica mun. Chișinău în partea admiterii pretenției din cererea reconvențională cu privire la partajul lotului nr.176 cu nr. cadastral nr.xxx, cu suprafața de 0,0589 ha, situat în ÎP „Cooperator” din com. Bubuieci și excavatorul de model xxxxx, motor nr. xxxxxx și în partea dată a emis o hotărâre nouă prin care s-a atribuit în proprietatea lui Rusu Ion și Rodica Andronesi (Rusu) câte 1/2 cotă-parte fiecăruia din lotul de teren nr. 176, cu nr. cadastral nr. xxxx, cu suprafața de 0,0589 ha, situat în ÎP „Cooperator”, iar excavatorul de model xxxxxx; s-a atribuit lui Ion Rusu încasându-se de la acesta în beneficiul Rodicăi Andronesi (Rusu) 1/2 din costul excavatorului în mărime de 25803,70 de lei; în rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Curtea Supreme de Justiție, prin decizia din 19 noiembrie 2014, a respins recursurile declarate de Rusu Ion și Andronesi (Rusu) Rodica și a menținut decizia din 30 iunie 2014 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Ion Rusu împotriva Rodicăi (Andronesi) Rusu cu privire la partajul bunurilor proprietate comună în devălmășie a soților în cote-părți, instalarea în apartament, stabilirea modului de folosință a apartamentului și înlăturarea obstacolelor în folosirea imobilului și cererea reconvențională înaintată de Rodica Andronesi (Rusu) împotriva lui Ion Rusu cu privire la partajul bunurilor proprietate comună în devălmășie.

Colegiul menționează că Agentul Governamental a indicat că la 05 februarie 2018 Curtea Europeană a Drepturilor Omului a comunicat Guvernului Republicii Moldova despre cauza Andronesi v. Republica Moldova, înregistrată cu nr. 26814/15 și a propus părților să o informeze despre o eventuală reglementare amiabilă a cauzei.

Astfel, Agentul Governamental și-a exprimat poziția în favoarea reglementării amiabile a cauzei și în scopul remedierii la nivel național a pretinselor violări ale Convenției a formulat cererea de revizuire în temeiul art. 449 lit. g) din Codul de

procedură civilă.

În conformitate cu art. 449 lit. g) Cod de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului sau Guvernul Republicii Moldova a inițiat o procedură de reglementare pe cale amiabilă într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova.

Cu referire la prevederile citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, având în susținere circumstanțele indicate și anume că Guvernul Republicii Moldova a inițiat o procedură de reglementare pe cale amiabilă a cauzei, precum și prevederile legale menționate, cât și dispoziția art. 3 și 6 § 1 din CEDO, Agentul guvernamental dispune de dreptul de a depune cererea de revizuire în cauză, care se impune a fi admisă cu casarea deciziei din 19 noiembrie 2014 a Curții Supreme de Justiție și reținerea cauzei în Curtea Supremă de Justiție, pentru a examina recursurile declarate de Ion Rusu și de Rodica Andronesi (Rusu) împotriva deciziei din 30 iunie 2014 a Curții de Apel Chișinău.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că conform art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de leg

În această ordine de idei, este necesar de menționat că în jurisprudența sa Curtea Europeană a statuat că ținând cont de principiul conform căruia Convenția urmărește protejarea unor drepturi care nu sunt teoretice sau iluzorii, ci concrete și efective, respectarea dreptului la un proces echitabil și a principiului securității raporturilor juridice cere ca nicio parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri judecătorești definitive și executorie, doar cu scopul de a obține o reexaminare a cauzei și o nouă hotărâre judecătorească.

În particular, revizuirea nu trebuie să devină un apel deghizat și simplul fapt că ar putea exista două opinii asupra subiectului, nu este un motiv suficient pentru rejudecarea cauzei. Nu pot exista derogări de la acest principiu decât doar dacă anumite motive substanțiale și imperioase o cer (Riabykh c. Rusiei, nr. 52854/99, § 52 CEDO 2003-IX; Roșca c. Republicii Moldova, nr. 6267/02, § 25, 22 martie 2005).

De asemenea, Curtea Europeană a reiterat că deciziile de redeschidere a unui proces trebuie să fie conforme prevederilor naționale pertinente și că folosirea abuzivă a unei astfel de proceduri poate fi contrară Convenției. Principiul securității raporturilor juridice și preeminența dreptului impune Curtea să fie vigilentă în acest domeniu (Eugenia și Doina Duca c. Republicii Moldova, nr. 75/07, § 33, 3 martie 2009). Sarcina Curții este de a determina dacă procedura de revizuire a fost aplicată în mod compatibil cu articolul 6 din Convenție, permițând totodată de a asigura respectarea principiului securității raporturilor juridice.

Astfel, Curtea trebuie să ia în considerare faptul că interpretarea prevederilor legislației naționale ține în primul rând de competența autorităților naționale, și anume instanțelor judecătorești (Waite și Kennedy c. Germaniei [MC], nr. 26083/94, § 54, CEDO 1999-I).

În contextul celor relatate supra, având în susținere și prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că prin respingerea recursurilor declarate de Rusu Ion și

Rodica Andronesi (Rusu), cu menținerea deciziei din 30 iunie 2014 a Curții de Apel Chișinău s-a admis violarea drepturilor lui Rodica Andronesi (Rusu) garantate de articolele 3 și 6 § 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Ca consecință, Colegiul va casa decizia instanței de recurs și va reține spre examinare cauza pentru a fi judecată în ordine de recurs la Curtea Supremă de Justiție.

Cu privire la solicitarea Agentului guvernamental de acordare a unei satisfacții echitabile pentru violarea constatată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Conform art. 11 alin. (3) și (4) din Legea cu privire la Agentul guvernamental nr. 151 din 30 iulie 2015, procedura de soluționare amiabilă este confidențială și se încheie prin semnarea de declarații mutuale propuse cu asistența Curții Europene, ori a unui acord scris între Agentul guvernamental și reclamant sau reprezentantul acestuia. Clauzele acordului se stabilesc în funcție de circumstanțele fiecărei cauze în parte și sânt coordonate în prealabil cu Guvernul și/sau cu alte autorități cărora li se atribuie pretinsa încălcare a drepturilor reclamantului. Agentul guvernamental și reclamantul pot reformula clauzele acordului până la admiterea acestuia de către Curtea Europeană, de asemenea prin coordonare prealabilă.

În interpretarea acestor prevederi legale, este cert că condițiile de reparare a prejudiciului cauzat petiționarului prin hotărârea judecătorească prin care s-a încălcat grav un drept prevăzut de Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale pot fi negociate de către părți.

Or, repararea prejudiciului cauzat printr-o hotărâre judecătorească, prin care s-a încălcat grav un drept prevăzut de Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, poate fi efectuat în primul rând prin modificarea (casarea) acesteia și numai apoi prin acordarea unei compensații pecuniare. Aceasta deoarece hotărârea judecătorească, în ordinea juridică internă are putere de lucru judecat din care rezultă efectele specifice și care pot produce consecințe nefaste și ilegale asupra subiectului în cauză.

Prin prisma acestor constatări, la caz se va reține că părțile interesate în speță, Agentul guvernamental și petiționara Rodica Andronesi (Rusu), urmează să negocieze și să încheie un acord privind compensația pecuniară echitabilă în sensul art. 41 din Convenție.

Această concluzie se impune și deoarece desfășurarea procedurii de reglementare amiabilă a cauzei, inclusiv prin compensarea pecuniară a persoanelor vizate, face parte din cercul atribuțiilor Agentului guvernamental.

Pe acest temei, se va reține că stabilirea la caz de către Curtea Supremă de Justiție a unei compensații pecuniare concrete, pentru încălcarea drepturilor petiționarilor garantate de CEDO, se va suprapune cu atribuțiile funcționale stabilite prin lege pentru Agentul guvernamental, ca urmare, există riscul depășirii limitelor de competență prevăzute prin mandatul instituțional al instanței judecătorești supreme.

Mai cu seamă, la acest capitol, Colegiul va remarca că Agentul guvernamental nu a prezentat instanței de judecată propuneri concrete, cu sume certe pentru a fi adjudecate în beneficiul victimei încălcării, operând cu termeni generali și sugerând o limită de discreție prea mare pentru completul de judecată investit cu judecarea acestui caz.

Or, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții

Supreme de Justiție nu beneficiază de posibilitatea legală de a audia opinia părților implicate în proces, în privința cuantumului despăgubirilor și să evalueze pozițiile lor.

Ca consecință, revendicările cu privire la acordarea satisfacției echitabile urmează a fi soluționate de către Agentul guvernamental, în condițiile art. 11 din Legea nr. 151 din 30 iulie 2015 cu privire la Agentul Guvernamental.

În conformitate cu art. 452, 453 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se constată violarea drepturilor Rodicăi Andronesi (Rusu), garantate de articolele 3 și 6 § 1 al Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Se admite cererea de revizuire depusă de Agentul Guvernamental al Republicii Moldova.

Se casează decizia din 19 noiembrie 2014 a Curții Supreme de Justiție.

Cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Rusu împotriva Rodicăi Andronesi (Rusu) cu privire la partajul bunurilor proprietate comună în devălmășie a soților în cote-părți, instalarea în apartament, stabilirea modului de folosință a apartamentului și înlăturarea obstacolelor în folosirea imobilului și cererea reconvențională înaintată de Rodica Andronesi (Rusu) împotriva lui Ion Rusu cu privire la partajul bunurilor proprietate comună în devălmășie, se reține în procedura Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea recursurilor declarate de Rusu Ion și Andronesi (Rusu) Rodica împotriva deciziei din 30 iunie 2014 a Curții de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Revendicările cu privire la acordarea satisfacției echitabile urmează a fi soluționate de Agentul guvernamental, prin intermediul Guvernului Republicii Moldova.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii:

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

Oleg Sternioală